

הודעה לעתונות

בגלריה האוניברסיטאית ע"ש גניה שרייבר ויד קיקואין, אוניברסיטת תל אביב, תפתחנה שתי תערוכות של יצירה קולנועית תיעודית: התערוכה **בקצה העולם -- כאן** : מבט קולנועי על הדרום שהוצגה לראשונה במוזיאון פתח תקוה לאמנות והתערוכה **כרוניקה עירונית** : קולנוע תיעודי חברתי.

שתי התערוכות מכניסות את אמנות הדימוי הנע אל תוככי החלל המוזיאלי. כך מתקבלת תמונה מורכבת מהרגיל של המושג "שוליים", כמה שאינו מוגבל מבחינה טריטוריאלית למרחבים מוגדרים ומובחנים; ה"שוליים" עשויים להימצא בכל סביבה, קרוב לגבול המדיני ורחוק ממנו, קרוב למרכזי המסחר ורחוק מהם, קרוב לסינמטק של שדרות או של תל-אביב. העיר (ממשית ומדומה) – שלעתים מהווה מחוז כיסופים למי שחי הרחק ממנה – מתגלה כגוף המכיל את הספר בתוכו, והספר מתגלה כמקור של יצירתיות ושל אנרגיה חברתית אינטנסיבית.

התערוכה **בקצה העולם -- כאן** מפנה זרקור קולנועי רחב היקף לתמונת מציאות מורכבת בקצוות הפריפריאליים של מדינת ישראל, על קו התפר בין עזה לשדרות. התערוכה היא פרי יצירתם התיעודית של יוצרי ובוגרי **בית הספר לאמנויות הקול והמסך במכללה האקדמית ספיר**. מרביתם חיים בדרום ומתעדים באופן בלתי אמצעי את הסביבה על שגרת חייה וסיפוריה האנושיים בצל הקונפליקט המתמשך על ציר זמן הנמתח מטרם ימי האינתיפאדה השנייה (2002), דרך ההתנתקות מרצועת עזה (2005) ועד מבצע 'עופרת יצוקה' (2008-09).

בתערוכה מגוון סרטים החל מסיפורם של דייגים ישראלים ופולשתינים שעבדו יחד לפני ואחרי האינתיפאדה השנייה בסרטם של אבנר פיינגלרנט ומכבית אברמזון **גברים על הקצה- יומן דייגים**, דרך תהליך ההתנתקות מנקודת מבטם של בני זוג המתכוננים לפינוי ביתם בסרטה של הדר בשן **המטבח של פריימן**, ועד **לחולה את נתן**, סרטו של רובי אלמליח המתאר את סיפורם הקומי-טראגי של אחים מוסכניקים המנסים להתמודד עם קשיים כלכליים וסכנה קיומית על רקע נפילות טילי הקאסם.

הסרטים מאופיינים בשפה קולנועית המטשטשת את הגבול בין העלילתי לדוקומנטארי ומשלבת ריאליזם מחוספס ופואטיות. במרכז הקשר הישיר והאישי – אינטימי עם הדמויות בתהליך ממושך של צילום החושף התרחשות ודרמה אנושית מתוך הדמויות עצמן ולא מתוך נרטיב מובנה של היוצרים - אסכולה קולנועית עמה מזוהה בית הספר לאמנויות הקול והמסך במכללה האקדמית ספיר.

הכנסתה של יצירה קולנועית תיעודית לראשונה אל חלל המוזיאון בפתח תקוה, הניבה גם מיצב קולנועי מתוך הסרט התיעודי **מטאדור המלחמה** של אבנר פיינגלרנט, מכבית אברמזון ולב גולצר. הסרט מציג יומן מסע במהלך מבצע עופרת יצוקה בגבול עזה-ישראל אך כמיצב, וכחלק ממהלך אוצרותי ראשון מסוגו בארץ הוא מציע חוויה שמגשרת בין המדיום הקולנועי לאמנות ומייצרת דיאלוג מעניין בין חלל-מדיום - צופה.

בתערוכה יוצגו גם סרטי סטודנטים מסדנת אמן בהנחיית הצלמת והבמאית נורית אביב ופרויקט האינטרנט התיעודי "עזה-שדרות: החיים למרות הכול". הפרויקט שכלל צוותים ישראלים ופלסטינים, עקב במשך עשרה שבועות, אחר מספר דמויות משדרות ומעזה והסרטונים שודרו ברשת מסוף אוקטובר 2008. כמו כן תוצג עבודת וידאו של תמיר צדוק "תעלת עזה" במדיום המוקומנטרי המציגה מבט אירוני ביקורתי על הנרטיב הפוליטי הישראלי.

התערוכה הינה פרי שיתוף פעולה שיזמה **דרורית גור אריה**, מנהלת מוזיאון פ"ת והאוצרת הראשית עם בית הספר לאמנויות הקול והמסך במכללה האקדמית ספיר - מהלך שנועד להסב מבט אל הדרום תוך הצגת זוויות ראייה רעננות ועמדות ותפישות שונות באשר למרחב הגיאופוליטי, יחסי פרפריה-מרכז ורב תרבותיות, כחלק מהאג'נדה שמייצרת המוזיאון בשנים האחרונות בזירת האמנות הישראלית.

אוצרת: דרורית גור אריה

משתתפים:

אבנר פיינגלרנט, מכבית אברמזון, לב גולצר, ערן יחזקאל, אלון אלשיך, הדר בשן, רונן עמר, רובי אלמליח, תמיר צדוק, אלהם רוקני, סטודנטים מסדנת אמן בהנחיית הצלמת והבמאית נורית אביב, עזה- שדרות: החיים למרות הכל – פרויקט אינטרנט.

התערוכה **כרוניקה עירונית**, מציגה 25 סרטים תיעודיים קצרים מהפרויקט **התיעודי חברתי של החוג לקולנוע וטלוויזיה של אוניברסיטת תל אביב** שנעשו בעשר השנים האחרונות. הסרטים מתקבצים יחדיו לכרוניקה שנועה בין הקולקטיבי ליחיד, הציבורי לפרטי והחברתי לאישי.

הצפייה בסרטים מזמינה את הצופה לקחת חלק בהסכם הבלתי מנוסח שמתקיים בין מתעד למתועד בו שניהם עומדים ברגע ייחודי של שותפות שוויונית אל מול הסכנה להיעלם במכונה העירונית, להיוותר אילמים, ללא דימוי וללא ייצוג בעולם בו כל אדם חיי את חייו במאבק להגדרה לאומית או אישית שנמצאת תמיד תחת משבר. דרך המפגש של המתעד עם מושא תיעודו, והמצלמה שעומדת ביניהם, ניתן, ולו לרגע, לגבור על תחושת הניכור והאנומיה שמייצרת העיר ולערער על היררכיות קיימות בחברה שממיינת ומנדה, שמבחינה בין אלו הראויים להיראות ואלו המוקצים מן העין.

התערוכה מזמינה את הצופה לקחת חלק. ההליכה בה הופכת לנדידה של מצלמה שחולפת על פני חלונות שונים שנפתחים אל חשכתם של פינות רחוב ובתים סגורים. בכך מזמינה התערוכה את השלמת שילוש הקודש שמתקיים בין המצלם, המצולם והמתבונן, בו עומדים כולם במרחב אוטונומי אחד נטול הגמוניה, מרחב בו מתפוגגים חוקים ואיסורים ומפנים מקום להבעה של תשוקה כמוסה להיות במקום אחר, להתקרב אל העולם שהולך ומתנכר אלינו ולחלוק סוד. הסרטים השונים יוצרים מכלול שמפגיש את סודם של אנשים שונים עם סוד משותף. כל סרט לוחש לשני, מהדהד את השני ומשתתף בהחזקת הדגל של טריטוריה אלטרנטיבית שמתנגדת לכל ריבונות קיימת.

כך לדוגמה בסרט **גן העצמאות** של רפאל רפאלי הופך הסוד לנושא עצמו. שם הופכות הדמויות הדוברות לקווי מתאר חשוכים. שם נותר רק הקול שמספר על תשוקות שנודו לשולי החברה; אל השיחים והצללים של הלילה בחסותם מתאפשרת היעלמות והתמסרות רגעית אל מה שנותר כמוס.

בסרט **שחור שקוף** של רוני גפן מתלחששים בצרפתית שני מהגרים במהלך הפסקה משיעור עברית שלמרבה האירוניה מכשיר אותם להשלים עם היותם מנודים. המצלמה מתגודדת איתם, לוקחת חלק באינטימיות שלהם ומשתתפת במאבקם לשמור על אחדות אל מול מכונה ביורוקרטית מעכלת-כל. כאן הצרפתית היא מקום המסתור, בדיוק כמו השיח של גן העצמאות. היא מאפשרת בריחה וערעור של מערכות ממסדיות שמכפיפות זהויות קולקטיביות. היא תא וידוי אליו מוזמנים אנחנו.

בסרטם של גיא רז ויזהר גביש **רחוב 3870** מתרוקן המרחב מאנשים ונותר ריק. כאן הופכת הצורה לדמות הראשית. זוהי נקודת האפס; זהו עולם שכל מה שנותר ממנו הוא נפולת של קיום אנושי ומרחבים לימינאליים של בריחה; נקודות המסתור ללא המסתתרים, זירות התרחשות פוטנציאליות שכבר לא דורשות את העדות אודות מה ש"היה" אלא מהדהדות את כל האירועים העתידיים לבוא. זהו המיפוי הוויזואלי של אותן טריטוריות בהן ההיררכיה קורסת וכל ריבונות נעלמת.

המפגש בין המתעד, המתועד והצופה בסרטים מזמן גם עיסוק רפלקסיבי ביצירה התיעודית עצמה כמו בסרטה של לימור גליק שריף עירוני שבו נודד שוטר אחד באישון לילה ממקום למקום בעקבות דיווחים שנמסרים במכשיר הקשר שלו. ההגעה הדחופה ל"זירות הפשע" בעקבות "פורעי חוק" הופכת למטפורה עדינה שמספרת על עבודתו של יוצר הקולנוע; צייד סיפורים שמפקיד את זכות הדיבור לאחר. הפרדוקס בו תמיד מגיע השוטר לאחר ה"אירוע" ותר אחרי עדות, אחרי סיפורו של האחר שלא בהכרח מתגבש לאמת נהירה, פוגש את מלאכתו החמקמקה של יוצר הקולנוע שמספר אודות מה שאירע, אודות מה שלא ניתן ללכוד באופן ישיר, אודות מה שדורש עיבוד לכדי תמונה שנשארת תמיד פרגמנטלית. אותה "נקודת עיוורון" היא שמייחדת את מלאכת הסיפור שמשאירה תמיד מקום למתבונן חיצוני.

אוצרי התערוכה: הילה שטרית וגלעד פריד

משתתפים:

אפרת כהן, שני בסלי, אדר שמעון, ליביו כרמלי, מור נבע, שי בסלי, נועה חן, אולגה סיטוביצקי, גדעון לצמן, ליאור קאופמן, נועה בן הגיא, דני עינב, רוני ששון, עינת חזן, רותם ירון, מיכל ויניק, כליל נדב, טליה סלומון, קרנית מנדל, גיא רז, יזהר גביש, עילית זקצר, רוני גפן, נועם אשל, ניר גפן, חמוטל וייזל, רפאל רפאלי, מיה מקמנוס, שלומית פרידמן, ערן ברק, שרון לנגר, שני ליטמן, אסף מן, לימור גליק, גליה עוזמו

התערוכה תיפתח ביום חמישי, 26 בינואר 2012, בשעה 20:00, ותינעל ביום חמישי, 29 במרץ 2012.

**הכניסה חופשית
הגלריה פתוחה לקהל בימים א'-ה', בשעות 11:00-19:00.**